DOMSTOLENS DOM (Sjette Afdeling)
23. maj 1990 *

I sag C-169/89,

angående en anmodning, som Nederlandenes Hoge Raad i medfør af EØF-Traktatens artikel 177 har indgivet til Domstolen for i den for nævnte ret verserende straffesag mod

Gourmetterie Van den Burg, Haag (Nederlandene),

at opnå en præjudiciel afgørelse vedrørende fortolkningen af EØF-Traktatens artikler 30 og 36,

har

DOMSTOLEN (Sjette Afdeling),

sammensat af afdelingsformanden, C. N. Kakouris, og dommerne F. A. Schockweiler, G. F. Mancini, T. F. O'Higgins og M. Díez de Velasco,

generaladvokat: W. Van Gerven
justitssekretær: assisterende justitssekretær J. A. Pompe

efter at der er indgivet skriftlige indlæg af:

— tiltalte i hovedsagen ved advokat G. Portocarero, Antwerpen,

— Kommissionen ved R. Barents, Kommissionens Juridiske Tjeneste, som befuldmægtiget,

* Processprog: nederlandsk.

på grundlag af retsmøderapporten og efter mundtlig forhandling den 7. februar 1990,

efter at der er afgivet mundtligt indlæg af Kongeriget Nederlandenes regering ved J. W. de Zwaan som befuldmægtiget,

og efter at generaladvokaten har fremsat forslag til afgørelse den 20. marts 1990,

afsagt følgende

Dom

1 Ved dom af 25. april 1989, indgået til Domstolen den 16. maj s.å., har Nederlandenes Hoge Raad i medfør af EØF-Traktatens artikel 177 forelagt et præjudicielt spørgsmål vedrørende fortolkningen af Traktatens artikler 30 og 36. Dette spørgsmål er blevet rejst under en straffesag mod en levnedsmiddelforhandler, Gourmetterie Van den Burg.

2 I 1984 beslaglagde kontrollører, som skulle sikre overholdelsen af den nederlandske lov om fugle (Vogelwet), i Gourmetterie Van den Burgs lokaler døde grouser. Gourmetterie Van den Burg blev derefter dømt for overtrædelse af denne lovs bestemmelser, som har til formål at beskytte fugle, der lever i vild tilstand i Europa. Tiltalte ankede denne dom og gjorde gældende, at de konfiskerede grouser lovligt var blevet dræbt i Det Forenede Kongerige i henhold til artikel 6, stk. 2 og 3, sammenholdt med bilag III/1, punkt 2, i Rådets direktiv 79/409/EØF af 2. april 1979 om beskyttelse af vilde fugle (EFT L 103, s. 1).

3 Hoge Raad, som træffer afgørelse i sagen som sidste instans, fastslog, at artikel 7 i fugleloven udelukkede den pågældende fugleart fra det indenlandske marked, og at anvendelsen af loven hindrede handelen med en britisk jagtfugl, som lovligt kan skydes og forhandles i oprindelseslandet. Hoge Raad statuerede, at for så vidt

forbuddet i fugleloven også omfatter indførsel og besiddelse af døde grouser, har det karakter af en foranstaltning med tilsvarende virkning som en kvantitativ restriktion efter Traktatens artikel 30. Hoge Raad fandt, at afgørelsen af kassationsankesagen afhang af spørgsmålet, om det omtvistede forbud kan anses for en foranstaltning, der er berettiget af hensyn til beskyttelse af dyrs sundhed og liv som omhandlet i Traktatens artikel 36.

4 Hoge Raad forelagde derfor Domstolen følgende præjudicielle spørgsmål:

»Kan det i henhold til artikel 7 i fugleloven af 1936 i Nederlandene gældende forbud mod at indføre og besidde grouser, som er skudt og dræbt i Det Forenede Kongerige uden overtrædelse af dér gældende ret, anses for et forbud, som i henhold til EØF-Traktatens artikel 36 er begrundet i hensynet til beskyttelse af dyrs sundhed og liv, når følgende herved tages i betragtning:

på den ene side, at der for grouser, som i bilag III/1, til Rådet for De Europæiske Fællesskabers direktiv af 2. april 1979 anføres som fuglearten 'lagopus lagopus scoticus', gælder den i direktivets artikel 6, stk. 2, nævnte undtagelse,

på den anden side, at forbuddet i fuglelovens artikel 7 tjener til bevarelse af fuglebestanden og navnlig til beskyttelse af alle i Europa vildtlevende fuglearter, bortset fra undtagelser, hvortil grousen imidlertid ikke hører?«

5 Vedrørende de relevante retsregler og de faktiske omstændigheder i hovedsagen, retsforhandlingernes forløb samt de skriftlige indlæg, der er indgivet til Domstolen, henvises i øvrigt til retsmøderapporten. Disse omstændigheder omtales derfor kun i det følgende, såfremt det på de enkelte punkter er nødvendigt for forståelsen af Domstolens argumentation.

6 Med det stillede spørgsmål rejser den nationale ret i det væsentlige et problem vedrørende fortolkningen af Traktatens artikel 36, hvorefter princippet om frie varebevægelser ikke er til hinder for sådanne forbud eller restriktioner vedrørende indførsel, som er begrundet i hensynet til beskyttelse af dyrs sundhed og liv.

7 Det står fast, at den pågældende nationale foranstaltning er et forbud mod indførsel, og at grousen er en art, som ikke findes på Nederlandenes område.

8 Med hensyn til Traktatens artikel 36 fremgår det af Domstolens faste praksis (jf. senest dommen af 14. juni 1988, Dansk Denkavit, 29/87, Sml. s. 2982), at et direktiv, der indebærer en fuldstændig harmonisering af nationale bestemmelser, afskærer en medlemsstat fra at påberåbe sig denne artikel.

9 Med hensyn til graden af den ved direktiv 79/409 gennemførte harmonisering bemærkes, at skønt den pågældende fugleart må jages i den medlemsstat, hvor den lever, jfr. direktivets artikel 6, stk. 2 og 3, står det dog fast, at artikel 14 bemyndiger medlemsstaterne til at træffe beskyttelsesforanstaltninger, der er strengere end dem, der er fastsat i direktivet. Følgelig har direktivet givet udtømmende bestemmelser om medlemsstaternes kompetence med hensyn til beskyttelse af vilde fugle.

10 Det er derfor nødvendigt at fastslå rækkevidden af den kompetence, som er tildelt medlemsstaterne ved direktivets artikel 14. Herved må henses til de vigtigste kriterier, som fællesskabslovgiver har ladet sig lede af på dette område.

11 For det første giver direktiv 79/409, som Domstolen har understreget i dommen af 27. april 1988, Kommissionen mod Frankrig (252/85, Sml. s. 2243), en særlig beskyttelse til trækfugle, som ifølge den tredje betragtning til direktivet må betragtes som Fællesskabets fælles eje. For det andet bestemmer direktivet med hensyn til de mest truede fuglearter, at der for de i bilag I anførte arter skal træffes særlige beskyttelsesforanstaltninger for at sikre, at de kan overleve og formere sig.

12 Det følger af disse generelle beskyttelsesformål, som er fastslået i direktiv 79/409, at medlemsstaterne i henhold til direktivets artikel 14 er bemyndiget til at træffe strengere beskyttelsesforanstaltninger for at sikre en endnu mere effektiv beskyttelse af de ovennævnte arter. Med hensyn til de øvrige fuglearter, der er omfattet af direktiv 79/409, er medlemsstaterne forpligtet til at sætte de nødvendige admi-

nistrativt eller ved lov fastsatte bestemmelser i kraft for at efterkomme direktivet, men er ikke bemyndiget til at træffe strengere beskyttelsesforanstaltninger end dem, der er fastsat i direktivet, undtagen med hensyn til arter, der lever på deres område.

13 Det må dernæst konstateres, at grousen, som der her er tale om, hverken er en trækfugl eller en særligt truet art, der er anført i direktivets bilag I.

14 Det må tilføjes, at Rådets forordning (EØF) nr. 3626/82 af 3. december 1982 om gennemførelse i Fællesskabet af konventionen om international handel med udryddelsestruede vilde dyr og planter (EFT L 384, s. 1) ikke nævner grousen som truet dyr i konventionens forstand.

15 Det fremgår af det foregående, at direktivets artikel 14 ikke giver en medlemsstat kompetence til at give en bestemt art, som hverken er en trækfugleart eller en truet art, en strengere beskyttelse ved hjælp af et forbud mod indførsel og forhandling end den, der er fastsat i lovgivningen i den medlemsstat, på hvis område den pågældende fugleart lever, når denne lovgivning er i overensstemmelse med bestemmelserne i direktiv 79/409.

16 Det præjudicielle spørgsmål må derfor besvares med, at Traktatens artikel 36, sammenholdt med Rådets direktiv 79/409/EØF af 2. april 1979 om beskyttelse af vilde fugle, skal fortolkes således, at et forbud mod indførsel og forhandling ikke er berettiget med hensyn til en fugleart, som på den ene side ikke befinder sig på den lovgivende medlemsstats område, men lever i en anden medlemsstat, i hvilken jagt på den er tilladt efter direktivets bestemmelser og efter denne anden medlemsstats lovgivning, og som på den anden side hverken er en trækfugleart eller en truet art i direktivets forstand.

Sagens omkostninger

17 De udgifter, der er afholdt af den nederlandske regering og af Kommissionen for De Europæiske Fællesskaber, som har afgivet indlæg for Domstolen, kan ikke godtgøres. Da sagens behandling i forhold til hovedsagens parter udgør et led i den sag, der verserer for den nationale ret, tilkommer det denne at træffe afgørelse om sagens omkostninger.

På grundlag af disse præmisser

kender

DOMSTOLEN (Sjette Afdeling)

vedrørende det spørgsmål, der er forelagt af Nederlandenes Hoge Raad ved dom af 25. april 1989, for ret:

Traktatens artikel 36, sammenholdt med Rådets direktiv 79/409/EØF af 2. april 1979 om beskyttelse af vilde fugle, skal fortolkes således, at et forbud mod indførsel og forhandling ikke er berettiget med hensyn til en fugleart, som på den ene side ikke befinder sig på den lovgivende medlemsstats område, men lever i en anden medlemsstat, i hvilken jagt på den er tilladt efter direktivets bestemmelser og efter denne anden medlemsstats lovgivning, og som på den anden side hverken er en trækfugleart eller en truet art i direktivets forstand.

Kakouris Schockweiler

Mancini O'Higgins Díez de Velasco

Afsagt i offentligt retsmøde i Luxembourg den 23. maj 1990.

J.-G. Giraud
Justitssekretær

C. N. Kakouris
Formand for Sjette Afdeling